

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 29 септември 2017 година

Соопштение за печат

Ревизија на податоците во екстерната статистика за 2015 и 2016 година

Согласно со меѓународно пропишаните стандарди и политиката за ревизија на податоците за екстерната статистика објавени во рамки на Методолошките објаснувања и Програмата за статистички истражувања 2013 - 2017 година, Народната банка на Република Македонија спроведува ревизија на објавените податоци за екстерната статистика (платен биланс, бруто надворешен долг/побарувања и меѓународна инвестициска позиција, како и движењата кај директните инвестиции) на редовна годишна основа.

Ревизијата произлегува пред сè од потребата за вклучување на новодобиените податоци од изворите на податоци коишто се прибираат со годишна динамика, а со цел да се подобри опфатот и класификацијата, односно квалитетот на прикажаните податоци.

Поконкретно, ревизијата на податоците во најголем дел произлегува од:

- *Вклучувањето податоци од годишните прашалници за вложувањата во/од странство за 2016 година.*
- *Ревизија на податоците за увоз и извоз на стоки за 2015 година, како резултат на добивање дефинитивни податоци за надворешнотрговската размена на стоки за 2015 година.*
- *Вкрстена проверка на квалитетот на податоците од користените извори, што доведува до промени во опфатот на податоците и/или прекласификации во насока на подобар опфат и квалитет на податоците за 2015 и 2016 година.*

Платен биланс

Извршената ревизија за 2015 година доведе до помал дефицит на тековната сметка за 9,8 милиони евра, така што индикаторот салдо на тековната сметка во однос на БДП од 2,1% се намали на 2%.

Ревизијата, во основа, е резултат на вклучувањето на дефинитивните податоци за надворешнотрговската размена за 2015 година и подобриот опфат на податоците добиени од платниот промет со странство. Притоа, во тековната сметка овие ревизии делуваа во насока на намалување на дефицитот од стоковната размена за 3,8 милиони евра и зголемување на суфицитот кај услугите за 6,8 милиони евра, при истовремено намалување на нето-обврските врз основа на трговски кредити во рамки на финансиската сметка, за 11,6 милиони евра.

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Резултатите од извршената ревизија за 2016 година покажуваат намалување на дефицитот на **тековната сметка** за 38,3 милиони евра и сега изнесува 265 милиони евра. Како резултат на ова, учеството на дефицитот на тековната сметка во БДП се намали од 3,1% на 2,7%.

Најголем удел во годишната ревизија на тековната сметка има промената на салдото кај **подбилансот на примарниот доход**, каде што негативното салдо бележи намалување за 35,3 милиони евра. Промената, пред сè, произлегува од замената на проценетиот износ на новосоздадената добивка од компании во странска сопственост со реалниот, како и на проценетиот износ на добивка остварена од страна на резиденти од вложувања во странство.

Ефекти од ревизијата врз билансот на плаќање во 2015 и 2016 година
(во милиони евра, во %)

	пред ревизија		по ревизија		Разлика	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
I. Тековна сметка	-187.0	-303.3	-177.1	-265.0	9.8	38.3
Стоки	-1,826.6	-1,854.3	-1,822.8	-1,808.9	3.8	45.4
Услуги	342.0	398.8	348.8	347.2	6.8	-51.6
Примарен доход	-286.1	-419.2	-286.1	-383.9	0.0	35.3
Секундарен доход	1,583.7	1,571.3	1,583.0	1,580.5	-0.7	9.2
					0.0	0.0
II. Капитална сметка, нето	7.3	10.0	7.3	10.7	0.0	0.7
III. Финансиска сметка, нето	-183.1	-307.5	-171.6	-266.1	11.6	41.3
Директни инвестиции, нето	-202.8	-354.0	-202.8	-316.9	0.0	37.2
Портфолио-инвестиции, нето	-65.7	-429.2	-65.7	-429.2	0.0	0.0
Финансиски деривати (освен резерви) и опции на вработените за купување акции	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Останати инвестиции, нето	268.7	137.6	280.3	141.8	11.6	4.2
Останат сопственички капитал	-0.1	-0.8	-0.1	-0.8	0.0	0.0
Валутни депозити	287.1	279.5	287.1	279.0	0.0	-0.5
Заеми	54.1	-106.0	54.1	-106.1	0.0	-0.1
Шеми за осигурителни, пензиски и стандардизирани гаранции	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Трговски кредити и аванси	-72.5	-35.0	-60.9	-30.3	11.6	4.7
Останати сметки за наплата/плаќање	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
Специјални права на влечење (Нето-создавање обврски)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Официјални девизни резерви	-183.4	338.2	-183.4	338.2	0.0	0.0
Грешки и пропусти, нето	-3.5	-14.1	-1.7	-11.8	1.8	2.3
Ставки на меморандум						
Директни инвестиции во странство	13.9	4.4	13.9	21.6	0.0	17.1
Директни инвестиции во земјата	216.7	358.5	216.7	338.4	0.0	-20.0
Тековна сметка, % од БДП	-2.1	-3.1	-2.0	-2.7	0.1 п.п.	0.4 п.п.
Трговско салдо (ф.о.б.) % од БДП	-20.2	-18.8	-20.1	-18.3	0.0 п.п.	0.5 п.п.
ДИ во земјата % од БДП	2.4	3.6	2.4	3.4	0.0 п.п.	-0.2 п.п.

Напомена: Во финансиската сметка знакот (-) означува нето-приливи од странство. Кај девизните резерви знакот (+) означува зголемување, додека знакот (-) означува намалување на девизните средства.

Извор: НБРМ, ДЗС.

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Кај подбилансите на стоки и услуги промената главно произлегува од прераспделување на дел од нето-извозот на услугите (врз основа на доработки во земјата) во нето-извоз на стоки, во износ од 46,1 милион евра.

Кај **секундарниот доход** бележиме зголемување на нето-приливите за 9,2 милиона евра, главно кај секторот „држава“.

По спроведената ревизија, нето-приливите во **финансиската сметка** се намалени за 41,3 милиони евра, при што најзначајна промена бележиме кај директните инвестиции (за 37,2 милиона евра), а во помал обем и кај трговски кредити (намалени нето-обврски за 4,7 милиони евра). Во рамки на категоријата директни инвестиции, промената, пред сè, произлегува од замена на проценетите износи на новосоздадената добивка и пресметаните дивиденди со реалните износи. Како резултат, средствата врз основа на директните инвестиции се зголемени за 16 милиони евра, додека кај обврските е извршена надолна ревизија за 21,2 милиона евра.

По ревизијата, грешките и пропустите во билансот на плаќања изнесуваат 11,8 милиони евра (со негативен предзнак), односно се намалија за 2,3 милиони евра.

Соодветно на промените во платниот биланс се извршени и промени во објавените податоци за движењата кај директните инвестиции, вклучително и во дополнителните податоци по земји и дејности.

Бруто надворешен долг, бруто надворешни побарувања и нето надворешен долг

Вклучувањето на податоците од годишните прашалници за вложувања од/во странство за 2016 година и подобрениот квалитет и опфат кај податоците за заеми и трговски кредити беа причина за намалување на состојбата на бруто надворешниот долг за 36,6 милиони евра, како и зголемување на бруто надворешните побарувања за 3,6 милиони евра, заради што нето надворешниот долг се намали за 40,2 милиона евра. Како резултат на ова, бруто надворешниот долг изнесува 73,2% од БДП за 2016 година (понизок за 0,4 п.п.), додека бруто надворешните побарувања остануваат на нивото од 46,5% од БДП.

Анализирано по сектори, промените кај бруто надворешниот долг се најизразени кај обврските на останатите сектори¹ (намалување за 37,5 милиони евра), при минимална промена и кај меѓукомпанискиот долг (зголемување за 1,1 милион евра).

¹ Останатите сектори опфаќаат: останати финансиски институции, нефинансиски претпријатија, домаќинства и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Со ревизијата, нето надворешниот долг е понизок за 40,2 милиона евра, пред сè поради намалувањето на нето-долгот на останатите сектори за 46,5 милиони евра, додека нето меѓукомпанискиот долг бележи зголемување за 6,5 милиони евра.

Ефекти од ревизијата врз долгот, побарувањата и нето-долгот во 2016 година
(во милиони евра, во %)

Сектор на резидент	БРУТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ			БРУТО НАДВОРЕШНО ПОБАРУВАЊЕ			НЕТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ		
	Пред ревизија	По ревизија	Разлика	Пред ревизија	По ревизија	Разлика	Пред ревизија	По ревизија	Разлика
1. ДРЖАВА	2,512.1	2,511.9	-0.2	0.0	0.0	0.0	2,512.1	2,511.9	-0.2
2. ЦЕНТРАЛНА БАНКА	83.2	83.2	0.0	2,370.2	2,370.2	0.0	-2,287.0	-2,287.0	0.0
3. ДЕПОЗИТНИ ИНСТИТУЦИИ, освен централна банка	591.7	591.7	0.0	653.2	653.2	0.0	-61.5	-61.5	0.0
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	2,115.0	2,077.5	-37.5	848.6	857.6	8.9	1,266.4	1,220.0	-46.5
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ	1,951.1	1,952.2	1.1	711.3	706.0	-5.3	1,239.7	1,246.2	6.5
БРУТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	7,253.2	7,216.6	-36.6	4,583.4	4,587.0	3.6	2,669.8	2,629.6	-40.2
БРУТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ % од БДП	73.5	73.2	-0.4 п.п.	46.5	46.5	0.0 п.п.	27.1	26.7	-0.4 п.п.

Извор: НБРМ, ДЗС.

Меѓународна инвестициска позиција

Ревизијата на податоците во извештајот за МИП, освен промените на должничките инструменти опфатени погоре, опфаќаат промени и кај сопственичките инструменти, во рамки на ставките директни и портфолио-инвестиции. Ревизијата кај сопственичките инструменти произлегува од потребата првичните проценети податоци коишто се објавуваат со квартална динамика, да се заменат со податоците од годишните прашалници за вложувања во и од странство.

По спроведената ревизија, негативната МИП, нето, е намалена за 155,6 милиони евра и изнесува 5.576 милиони евра, односно 56,5% од БДП (намалување за 1,6 п.п.). Промената е резултат на намалување на обврските за 183,8 милиони евра, при истовремено намалување на средствата за 28,1 милион евра.

На страна на средствата, директните инвестиции бележат надолна ревизија за 37,2 милиона евра, додека трговските кредити се зголемени за 8,5 милиони евра. Промените кај директните инвестиции главно произлегуваат од намалените средства врз основа на сопственички капитал² за 31,9 милиони евра, пред сè како резултат на останати промени на состојбата на капиталот³, додека меѓукомпаниските побарувања бележат намалување за 5,3 милиони евра.

На страната на обврските, директните инвестиции се намалени за 145,4 милиони евра (од кои само 26,4 милиони евра претставуваат платнобилансни трансакции, додека останатиот дел претставуваат останати промени на состојбата на капиталот), при истовремено

² Со вклучена реинвестирана добивка.

³ Останатите промени се збир на курсни разлики, ценовни (вредносни) промени и останати промени кои влијаат на состојбата на финансискиот инструмент, а не претставуваат трансакции (пр. промена на резидентен статус на инвеститорот и сл.).

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

намалување кај заемите за 33,4 милиони евра, а во помал обем и кај трговските кредити и портфолио-инвестициите за 4,3 милиони евра и 1,5 милиони евра, соодветно.

Ефекти од ревизијата врз МИП во 2016 година
(во милиони евра, во %)

	2016		
	Пред ревизија	По ревизија	Разлики
МИП, нето	-5,731.6	-5,576.0	155.6
Средства	5,199.4	5,171.3	-28.1
Обврски	10,931.0	10,747.3	-183.8
<i>Сектори</i>			
МИП, нето, држава	-2,508.2	-2,508.0	0.2
МИП, нето, централна банка	2,530.9	2,530.9	0.0
МИП, нето, депозитни институции освен централната банка	-550.5	-550.1	0.4
МИП, нето, останати сектори	-5,203.8	-5,048.8	155.0
Средства	5,199.4	5,171.3	-28.1
Директни инвестиции	849.1	811.9	-37.2
Портфолио-инвестиции	255.2	255.2	0.0
вработените за купување акции	0.0	0.0	0.0
Останат сопственички капитал	1.0	1.2	0.1
Валуте и депозити	627.3	627.3	0.0
Заеми	51.7	52.1	0.4
Шеми за осигурителни, пензиски и стандардизирани гаранции	0.0	0.0	0.0
Трговски кредити и аванси	801.1	809.6	8.5
Останати сметки за наплата	0.5	0.5	0.0
Девизни резерви	2,613.4	2,613.4	0.0
Обврски	10,931.0	10,747.3	-183.8
Директни инвестиции	5,537.6	5,392.2	-145.4
Портфолио-инвестиции	1,363.7	1,362.2	-1.5
вработените за купување акции	0.0	0.0	0.0
Останат сопственички капитал	5.2	6.0	0.9
Валуте и депозити	174.2	174.2	0.0
Заеми	3,048.1	3,014.7	-33.4
Шеми за осигурителни, пензиски и стандардизирани гаранции	0.0	0.0	0.0
Трговски кредити и аванси	718.9	714.6	-4.3
Останати сметки за плаќање	0.0	0.0	0.0
Специјални права на влечење (нето-создавање обврски)	83.2	83.2	0.0
МИП, нето/БДП (%)	-58.1	-56.5	1.6 п.п.

Извор: НБРМ, ДЗС.

Придружни информации

Временски серии податоци и методолошки појаснувања:

http://www.nbrm.mk/eksterni_statistiki.nspix

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://www.nbrm.mk/kalendar_na_objavuvanje_na_podatoci.nspix

**Народна банка на Република Македонија
Дирекција за статистика**

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 103 (или 110/108).